

Staats- und
Universitätsbibliothek
Bremen

Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

Digitale Sammlungen

ANNI 1666. 21. Maii.

1666

EXTRAORDINARIÆ RELATIONES

ANNI 1666. 21. Maii.

Mediolano, 24. Aprilis.

In Hispaniis accepimus, quod complanandæ viæ migus necessarium fuerint: quoniam Regia infans Hispana Czarea sponsa hæc viâ non erit transitura, sed Neapolim versus contendet, atque inde Romam, & Lauretum: tum vero consensu rursus navi Tristenam contendet: quod circa hi nostri apparatus iriti sunt. Melæ Finalensem in portum deductus in Cataloniâ transibitur.

Milamoka, 26. Aprilis.

Militares naves quæ in Sveciâ apparantur, nōtros hosce in sinus compelluntur, necessariâ annonâ, & comestû copio instruentur.

Roma, 27. Aprilis.

Interruptâ nunc pacis tractatione Hispanos inter, & Lusitanos Regina Hispana Regens 8000. equitum, & 6000. peditum in Regno Neapolitano scribi mandavit: Hispani, & Lusitani jam tum acriter inter se pugnant: interea tamen Anglorum Orator apud aulam Hispaniâ impense laborat aut pacem, aut indutias conciliare.

Ex Sveciâ, 30. Aprilis.

Bellum hic graviter potius solô, saloque apparâmus, & nuper etiam magna pecuniarum vis in Germaniam est transmissa, qua complures Germani milites illic cogantur: ubi jam tum plures sunt coacti, & brevi, procul dubio, tempore prævalidâ copias in armis recte asebimus.

Varsaviâ, 2. Maii.

Vix aliud memorabile perscribere possumus; nisi quod posteaquam DD. Provinciales internuntii Regi nostro supplicarunt, ut pacis mediâ procuraret, quibus Regnâ Poloniæ tranquillitatem assequatur: deinceps nihil plane statutum fuit: & quamquam postea Rex plures commodæ pacis conditiones proposuerit, nulla tamen hæc in commune placuit quoniam Cracovicensis, & Sandomiriensis Palatinus Provinciales singulis contradixere, neque Regalia iudicia, neque Regii gazophylaci computatio ad finem perduci potuit. Labentis 28. federatorum exercitus in pleno senatu Regio ad Regis aures admissus est: & quamvis iidem pro virili suâ uterint restitutionem Lubomirskii, & impetrare nullo modo potuerint, quod antea se petituros significarint, attamen maluit Rex iis aures præbere suppressio animi sui mortore, ingentes, & varii tumultus in Tartariâ sunt orti: quoniam Ottomannicæ gentis Dominus, eum, qui hætenus fuerat magnus Tartarorum Chamus, ab imperio semovit, ejusque in locum alium Chamum eum quinque Bassis, valideque cum exercitu destinavit, quibus se Natainenſes Tartari horum tumultuum auctores allociarunt. Contra Tartarorum Chamus prior valido sibi, suisque prospexit exitu contra hos Turcarum conatus. Cui non solum

Murtzenſes, sed etiam Crimenses, & Budiani cum aliis Tartaris adhaerent. Turcæ omnes vias, & aditus in Valachiam, Ucrainam, & Moscoviam intercluserunt: quam ob causam Regis hostri Legatus D. Cobaleckius penetrare necdum valuit, sed Valachorum Præsidis consilio huc revertit, acceptum ultiora mandata. Illis igitur, ut adversum ex plagis tempestas non optima aliis immineret, quam optamus, ut Deus à nobis averſum à fide dignissimis annūtiatur nobis sit, quod potentissimum sub signis habebant Turcæ exercitum, quorum vero istum mirabundi isti sint dōcturi nondum ſtis liquet. Ex Ucrainâ allatum est, quod Cosacci ex suis conciliabulis in Lituâ Kamiez hos articulos Regi Polonorum per suos deputatos submiserint, petebant unionem Religionis tolli 2. Regia præsidia ex munitionibus Ucrainæ, ut toti Ucrainæ in quantum annum libertas indulgeatur: & interea nullius milis in Ucrainæ fines distribuatur, demum ut catalogo comprehendi Cosacci quorum 40000. in pactis Zaborovicensibus perseverent.

Venetiis, 4. Maii.

Fama quidem constans fuit, quod Archistrategus Turcicus pacti conditiones nobiscum in eundem proposuerit ipsemet nobis, quas tamen nos valde suspectas habemus: Respublica tamen nostra constituit huius belli finem armis suis concludere. In Dalmatiâ Morlacenses magnâ numero confluit, ut ulciscantur acceptas injurias. Turcæ militantur nobis aliquot se loca nostra circumfessuros esse, verum noster Generalis Provisor his conatibus pulchrè obvians munitiones nostras necessariis omnibus optime instruit, & necessaria quævis procuravit. Elector Bavarus suâ cum conjuge hic brevi aderit, qui fertur Mantuam concessurus ut Ducem Mantuanam ægrotam inviset. Constantinopoli allatæ litteræ decant, quod Bassa de Balsamo, qui Ottomannicæ aulæ fuit rebellis, & cum eadem postea controversiâ composuit Præfectus Damascenus sit renuntiatus: & Bassa prior Damascenus, magnâ alias in pretio habitus apud Turcarum Imperatorem, Generalis Bassa, & purpuratus aulæ Ottomannicæ renuntiatus sit: Hæc occasione Archistrategus Turcicus Imperatori suavit, ut idem ille in Candiam ablegaretur: hinc nonnulli præsumunt hoc esse consiliū, ut ille è medio invidientium oculorum tollatur. Ottomannicæ gentis Dominus statim nuper absumptum armamentarium è fundamentis restaurari mandavit, quæ restauratio viginti millionibus facile constabit.

Helsingorâ, 6. Maii.

Svecorum Orator, & Regni consiliarius Baro Stenô Veielkius in aula Regis nostri splendide, & honorifice habetur tractatus, qui cum ipso habetur tam feliciter procedunt nunc, ut paulatim polliceri nobis possimus optatos eorum exitus, & pacem conciliandam firmandamque utrumque hoc inter Regnâ sepehitionale. Laboramus præservide instruendâ, armandaque nostrâ classe, attamen pacem, positis armis, securam fortiter speramus: Archithalassia noster Adelerus suas huc naves nondum appulit.

Dantisco, 8. Maii.

EX Poloniâ adfertur, quod D. Petrosouskii præfere videt urgeat Generalem amissionem, & restitutionem

Principis Lubomirskii, & acerus responderit Galliarum legato: aliteris nullum ipsi locum, nullam qualitatem esse in comitiis comparandi, & quidquam tractandi: cum pluribus aliis objectis. Omnes naves vacuæ attinentur passim, undè seditio tórtè succrescet.

P. S. Hoc momento Regio-montio allatæ litteræ docent, quod comitia Polonica irrita planè fuerint, & violentè abrupta. Rex Scovintzkio Balaviam, & Marefcaliarum, qui alias Lubomirskii fuerant detulit: unde sublata omni spe pacis nunc latè belli flamma nimis quantum collucescet. Turcæ, & Moscovitæ limitibus Poloniæ accedunt propius. In Littuanîa rebellio est coorta. Regina Polonica Mariopolim cum, 1000. Cosaccis transibit.

Vienna, 8. Maii.

EX Turciâ, qui advenit cursor Constantinopoli delegatus à D. de Casâ Novâ apud aulam Constantinopolitanam Orator, nuntium attulit, quod Albæ Græcæ tres Bassæ militem cogant sub prætextu quod eo egeant pro defensione finium Neo-Varinensium: Verum isti apparatus erunt ut intelligimus, pro exactione securiori. In locum defuncti Præfecti Budani Bassa unus ex vicinioribus ei locis est subleſtus. Comes Serineus aliquot vexilla apparari, & phrionari hic curavit, in quibus aquila exprimitur, quo sine, necdum constat. Clivos ultimò missus cursor Cæsareus inter alia mandata imperatorio legato Baroni de Goës hæc quoque adferet, ut procuret pacem Anglos inter, & Batavos commode componendam. Post sextam præſentis cursor hoc nullus advenit annuntians adventum Hispanicæ Infantis designatæ Imperatrici. Svecorum, & Anglorum legati huc nondum advenierunt brevi tamen hic adfuturi. Imperator Laxenburgi adhuc præſens est, quem Princeps Lobkovitzius, & Comes Lambenbergius, curatâ suâ primum valetudine accesserunt. Post paucos dies cursor hinc in Hispanias mittetur. In Poloniâ, & Ungariâ eodem loco res nunc sunt, quo nuper fuerunt. Non ita pridem Gallorum Legatus hic præſens D. de Gressmontville pro redemptione obtulit Principatum Opeleſis, & Ratiboriensis ducenta millia ducatorum, cum sponſione solvendorum reliquorum centum millium ducatorum. Cæſar Comiti Konigſleckio Oneponti commiſſionem tradidit Electorem Bavarum, cum eius coniuge Tyrolem utque, & in Italiam securè traducendi, & laute ubique tractandi.

Londino, 10. Maii.

NOſter Vice-Præſectus maris Smitzius (postquam occurſum Gallicaræ classiſſis sub ductu Ducis Beaufortii dudum frustra expectavit interceptis pluribus in mari Mediterrancæ Gallicanis, & Batavicis navibus actuariis, & bellicis] portum Pleimutanum feliciter tenuit: idem ille intrâ, 5. fèrmè dies paratus erit, ut rursus vela faciat societatis Regiæ grandiori classi, Orientalis Indiæ navali ſociati Rex liberaliter quinquaginta millia pondo ſterlingarum ſuppeditavit eâ conditione, ut iis ſumptibus epibatæ earum navium in proximè inſequentem menſem Septembris alantur, Circumſertur, quod Galli planiores aliquot naves apparent, quibus bellicas copias ſuas in continetis has, vel illas exponunt: quæ ſi noſtras terras tetigerit generoſè illis obviam ibimus: hodiernâ ex diverſis noſtris portubus accepimus, quod grandior noſtra classiſſis cenſens, 136. bellicas rates inſtruiſſimas armis, & annorâ, & epibatis generoſioribus vela fecerit: quid primo impetu ſi auſura illa in apicum proſerret ætas: attamen multorum eſt opinio, quod Princeps aliquot negotium audeat moliri. Fama eſt, quod Princeps Robertus una claſſem non conſcenderit, quod alii tamen ſagaciorès probable non cenſent: metumimus non immerito, ne epidemia peſtifera lues, aureſcente calore amplius accreſcat: quæ tamen [propitio Numini ſi nra grates ſummæ] tantum remiſit, ut lapſâ ultimò hebdomadâ in urbe hæc Londinenſi non niſi duo homines, & in ſuburbis 22. peſte ſine exanimati.

Imprimebat PATAUS HILDEN,

Parifius, 10. Maii.

MAGNâ pacis concepta ſpes componendæ jam proſuſ evanuit ob adverſariam Regis Angli voluntatem. Circumſertur ea fama, quod Anglica Regia mater propterea hinc abſceſſerit. Anglorum legatus Holſtius in abitu ſe comparat. Helvetii milites à Cantonibus iſdem in ſuppeditas miſſi huc advenſe ſeruntur. Rex noſter duos commiſſarios deputavit, qui cum Svecorum Oratore tranſigant. Ex Daniâ intrâ quatuor hebdomadas hic aderit Orator Danorum. Interea noſter miles magno numero confluit, avidi præſtolamur nuntium de felicibus Ducis Beaufortii progreſſibus.

Hamburg, 15. Maii.

SVedicus militum delectus equeſtris magnos habet progreſſus, Lubomirskii Principis Chliarchæ vicarius militaris cum 600. exercitiis iſſimis rei militaris equitibus è ſiubus Polonicis ſub Chliarchâ Koſtſo, appulit undè liquet quænam ſit horum armorum ſententia. Haſinâ accepimus quod magna ſpes ſit continuandæ firmandæque pacis utrumque inter Regnum ſeptentrionale, Polonica nuntia attulerunt, quod comitia eadem viâ proſperum ſortitura ſint exitum. Gallicæ, & Batavicæ litteræ maximâ ſciunt ſpem componendæ pacis ſubiit Anglos inter, & Batavos: verum Anglicanæ litteræ de eadem ubiſi proliſ memorant.

Haga Comitris, 17. Maii.

PRinceps Elector Brandenburgicus lapſâ nuper Mercuri circa veſperam hic præſens adfuit teſtâ tamen perſonâ ſuâ: acceptus niſi minus ampliter, & honorificè à deputatis Belgii procerum ſenatoribus: honorificentius acceptus fuſſet niſi diſſimulatâ advenſſet: poſteaquam vero Elector Princeps illè deputatis illis valedixit inſequenti proxima veneris circa ſextam navigio abiit Leidam, & Harlemium cum Principe Auriaco, Anhaltino, & Holſtatico Naſſavico Comite Donavico aliisque, luſtratum glaſſem circa Texelam hærentem: hæc viſitatio indubiè magnam noſtris equitibus conciliabit generoſitatem: Proximis accipimus, quid inſpectio hæc præſentis ediderit: non ambigimus in prætoriâ Vice-Præſecti maris de Reuter honorificè eſſe tractandos, & militariû toimentorum opplaufu eſſe honorandos; conſidimus brevi in altum ſolvendam noſtram claſſem, ſiquidem ei adeſt noſtra talafſiarchia cui jam recens acceſſerunt plures rates bellicæ ex Moſa, & Selandiâ: Anglica classiſſis vela quidem fecit; verum habet quod formidet à Gallicâ claſſe quæ 60. bellicas rates numerat ſoluta è portu Tolonario, cui forſus Ruſſellanzæ, alique ſociabuntur facile numerum conſtituturæ trigefimum. Acccepimus, quod Angli tormident, ne Galli ſortian importune irrumpant in Britanniam, Scotiam aut Hiberniam; Angli prævalidi quidem ſunt, verum experientur vires noſtras Gallicas, & Danicas quæ poſterioribus 50. cenſent: aſt niſi pax coaleſcat brevi hæc ætate, varii, & ſtupendis armorum fragore intonabunt mala omnia. Quia nunc recens Anglicus Orator Parifius Angliam eſt revoçatus exigua pacis ſpes ſuper eſt. Reſtantes ſubſidiariz pecuniæ Electori Brandenburgico annumeratæ ſunt. In indiſtâ nuperâ precum die imperatum eſt à ſederatiſ huius Belgii Ordibus ut peculiares Deo agantur gratiæ pro concluſa cum Principe Monaſterienſi votis omnibus pace unicè deſideratâ.

Ex Iſala Traſſus, 17. Maii.

ELECToris Brandenburgici copiæ militares in unum emodò coguntur: & non niſi, 2. centuriæ reliqtæ ſunt una Clivis, altera Calcarii. Labentis, 14. eadem copiam Veſaliam tranſeunt, contendentes in ericetum Bettengurgenti, ubi iſtæ copiæ reſcendunt: paſcua citrumquæ que hic interim deſtantur, & reliqua pabula coguntur ſuppeditare coloni: Galli, ut putamus, non antè abibunt hinc, niſi prius Elector Brandenburgicus ſua molimina immunia habeat. Monaſterienſes exautoratæ copiæ plures in Brabantiam, & Geldriam contendunt: verum Monaſterienſis præſidia Oldenſeliam, & Ormarſiam nondum deſeruerit, quæ prægravant locorum incolæ minitanti vindictas ſe ſumptura niſi ampla iis fiat ſatisfactio.